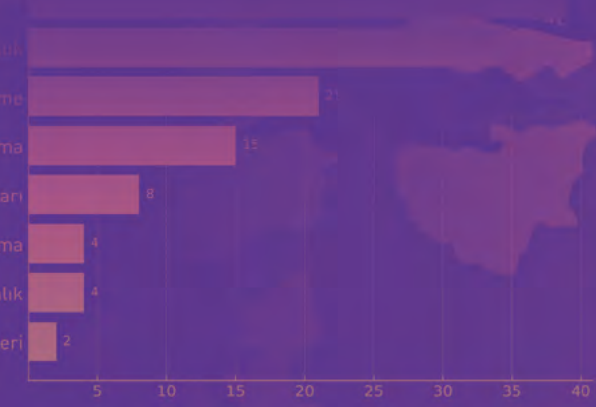

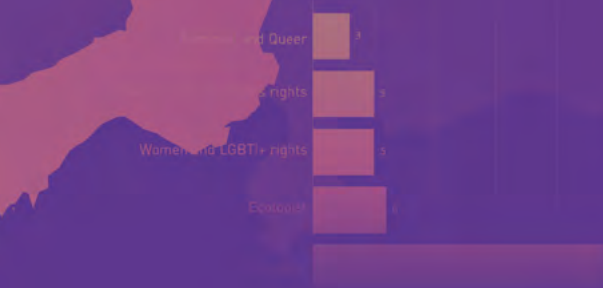

AFİK 9 Örgütlerin çalışma yöntemleri

Kadın Örgütleri Kapasite Gelişim Alanları

İhtiyaç Analizi Raporu

Örgütler bu soruya birden fazla seçeneği kullanarak cevap vermiştir.

Ek 9 Örgütlerin çalışma yöntemleri

Kadın Örgütleri Kapasite Gelişim Alanları İhtiyaç Analizi Raporu

Araştırma Ekibi & Rapor Yazımı

Hilal Gençay, Ebru Batık Işık

Yayına Hazırlayanlar

Derya Acuner, Derya Kılıç, İrem Gerkuş

Veri Görselleştirme

Tuveyç Timur

Grafik Tasarım

Feyza

KADININ İNSAN HAKLARI DERNEĞİ
Women for Women's Human Rights (WWHR)

Ağa Çırağı Sok. No: 7 Pamir Apt. Kat: 2 Daire: 7
Gümüşsuyu 34437 İstanbul, Türkiye
Tel: (212) 251 00 29 - Faks: (212) 251 00 65
E-posta: wwhr@wwhr.org

İÇİNDEKİLER

I. GİRİŞ	3
II. DETAYLI ANALİZLER	7
II.A. KATILIMCI ÖRGÜTLERİN PROFİL BİLGİLERİ	7
II.B. ÖRGÜTLERİN MEVCUT DURUM VE KAPASİTE GELİŞTİRME İHTİYAÇLARININ ANALİZİ	12
II.B.1. İNSAN KAYNAĞI, ÖRGÜTSEL YAPI, İŞLEYİŞ VE İDARİ İŞLER.....	12
II.B.2. MALİ İŞLER	15
II.B.3. STRATEJİK PLANLAMA	17
II.B.4. FON/KAYNAK GELİŞTİRME	19
II.B.5. DAYANIŞMA AĞLARI OLUŞTURMA, SAVUNUCULUK VE KAMPANYA ÖRGÜTLEME	21
II.B.6. TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ (TCE) VE HAK BİLİNCİ.....	22
II.B.7. İLETİŞİM VE DİJİTAL BECERİLER	23
II.B.8. İZLEME VE DEĞERLENDİRME.....	24
II.B.9. RİSK YÖNETİMİ	25
II.C. KAPASİTE GELİŞTİRMEYE DAİR İHTİYAÇLAR GENEL ANALİZ VE SONUÇ.....	27

I. GİRİŞ

Çalışmanın Amacı

Bu çalışma Kadının İnsan Hakları Derneği (KİH) tarafından Türkiye’de hak temelli çalışan kadın örgütlerinin¹ kapasite gelişim ihtiyaçlarını anlamak amacıyla yapılmıştır.

KİH, kurulduğu günden bu yana, yerel, ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerde kadınların insan haklarını ve toplumsal cinsiyet eşitliğini geliştirmek için kararlı bir mücadele yürütmüş, kapasite geliştirme, aktivizm, savunuculuk ve ağ kurma çalışmalarıyla bu alana önemli katkılar sunmuştur. Bağımsız feminist bir örgüt olarak KİH, kadın haklarını bütünsel bir bakış açısıyla ele alır ve çalışmalarını üç ana program çerçevesinde yürütür:

- Kadın Güçlenmesi ve Kapasite Geliştirme
- Ulusal, Bölgesel ve Uluslararası Düzeyde Savunuculuk ve Dayanışma Ağları Kurma
- Feminist Bilginin Üretilmesi ve Yaygınlaştırılması

KİH, ana programlarının üçünde ve stratejik planı çerçevesinde yereldeki kadın örgütlerinin ihtiyaç duydukları destekleri sunmaya gayret eder. KİH, 2024-2028 yılları için yeni bir stratejik plan hazırlamış ve bu planın hazırlık sürecinde kapsamlı bir paydaş analizi gerçekleştirmiştir. Bu analizden elde edilen geri bildirimler, KİH’in gelecek dönem stratejisini şekillendiren bir yol haritası oluşturmuştur. Yeni stratejik planda, KİH’in mevcut çalışmalarına ek olarak, “Yerel Düzeyde Tabandan Örgütlenmenin Desteklenmesi” hedefi daha sistematik bir şekilde ele alınmıştır. Bu hedef, KİH’in mevcut bilgi birikimi ve deneyimini yereldeki örgütlenme çabalarını güçlendirmek için daha yapılandırılmış bir yaklaşımla hayata geçirme kararlılığını yansıtmaktadır.

KİH, geliştirdiği farklı uzunlukta ve biçimdeki programlarla kadınlarda hak bilincini geliştirmeye ve aynı zamanda da yerelde örgütlenmeyi desteklemeye çalışır. 1995 yılında Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı’nı (KİHEP) geliştirmiş ve o günden bugüne kadar geçen 30 yıllık süre zarfında kesintisiz bir şekilde uygulanmakta olan bu program ile Türkiye’nin toplam 60 şehrinde ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde 20.000’den fazla kadına ulaşmıştır. KİHEP, bir eğitim programı olarak adlandırılrsa da özünde katılımcılarını hem bireysel düzeyde hem de kolektif olarak güçlendiren feminist bir grup çalışmasıdır. Program, kadınların beraber güçlenmesi ve örgütlenmesi için bir zemin hazırlar. KİHEP, KİH için aynı zamanda bir yerel örgütlenme ve savunuculuk aracıdır. KİHEP vesilesiyle bir araya gelmiş kadınların şimdiye kadar Türkiye’nin

¹ Tüzel kişiliğinden bağımsız olarak tüm kadın oluşumları için “örgüt” kavramının kullanılması tercih edilmiştir.

farklı yerlerinde ve farklı örgütlenme şekillerinde oluşturduğu toplam 46 kadın örgütü bulunmaktadır. KİHEP için 7 yılda bir yürütülen etki değerlendirme çalışmalarının sonucunda KİHEP katılımcısı olmuş kadınların %67'sinin kadın derneklerinde üye veya gönüllü olarak yer aldıkları görülmüştür.² KİHEP üzerinden KİH, yerelerde kadınların örgütlenmesi için sürekli bir destek sunar. Bu kimi zaman kadınların bir araya gelmesini kolaylaştırmak, kimi zaman örgütlenmelerin resmi formlara kavuşması için süreçlerine destek vermek, kimi zaman da farklı alanlarda kapasite geliştirme kapsamında destek ve mentörlük sunmak şeklindedir. Bu yönüyle KİH, tarihsel olarak, KİHEP üzerinden bir araya getirdiği kadın topluluklarının örgütlere dönüştürmelerinde önemli bir rol üstlenmiştir.

KİH, kuruluşundan bu yana savunuculuk ve dayanışma ağları kurma çalışmaları ile de yereldeki kadın örgütlerini desteklemektedir. Bunu ulusal platformlar geliştirerek ya da var olan platformlara katkı sunarak yapar. Kadın hareketi ve feminist hareket içinde oluşmasına katkı sunduğu platformlarda yerel örgütlerin aktif bir şekilde yer almasını destekler. 1990'lı yıllardan beri kadın hareketi tarafından düzenlenen çok paydaşlı pek çok kampanyada sekreteryaya görevini üstlenen KİH, örgütlerin kendi kampanyalarını ya da bölgesel kampanyalar üretmeleri için de çalışma alanı çerçevesinde onlara çeşitli destekler sunar. KİH benzer bir prensibi uluslararası savunuculuk alanındaki çalışmaları açısından da benimsemiştir. Yıllardır yereldeki örgütler ile uluslararası platformlar arasında hem iki yönlü bilgi ve deneyim alışverişi hem de aktif katılım açısından bir köprü görevi görmeyi amaçlar. Benzer şekilde, yerel örgütlerin uluslararası kurum ve topluluklarla iletişimine aracı ve ilgili süreçlerde kolaylaştırıcı olmaktadır.

KİH aynı zamanda, kadınların mevcut yasal hakları ile bölgesel ve uluslararası düzeyde kadın haklarına ilişkin taahhütler konusunda bilgi üreten ve paylaşan güvenilir bir "kaynak merkezi" olarak hareket etmektedir. Paydaş analizinde de özellikle kadın örgütlerinin KİH'i doğru bilgiye ulaşmak için bir bilgi kaynağı olarak gördükleri ve düzenli olarak ürettiği yayınlardan, belgesellerden ve içeriklerden faydalandıkları görülmüştür. Ayrıca KİH, kadın örgütlerinin dijital becerilerinin geliştirilmesi için son yıllarda çeşitli faaliyetler yürütmektedir.

Yukarıda özetlendiği gibi, yürüttüğü üç ana programı kapsamında, yerelde kadın örgütlenmesine 30 yılı aşkın süredir farklı yollarla katkı sağlayan KİH'in önümüzdeki dönem planları arasında, bu alandaki çalışmalarını daha sistematik bir yaklaşımla hayata geçirmek bulunmaktadır. Bu süreci katılımcı bir yöntemle ve güncel verilere dayanarak yürütmeyi önemseyen KİH, kadın örgütlerinin farklı alanlardaki kapasite geliştirme ihtiyaçlarını bu rapor aracılığıyla ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu çalışma, KİH'in kendi çalışmalarına sağlam bir temel oluşturmanın yanı sıra, kadın hareketi ve feminist harekete mevcut duruma dair genel bir resim sunan ve savunuculuk aracı olarak kullanılabilir değerli bir kaynak sunmayı hedeflemektedir.

Çalışmanın Yöntemi

Bu çalışma KİH tarafından Ekim-Aralık 2024 tarihleri arasında yürütülmüştür. Çalışma bir çevrimiçi soru formunun geliştirilmesi ile başlamıştır. Form, kadın örgütlerinin ve feminist örgütlerin genel kapasitelerini ve kapasite geliştirme anlamında ihtiyaçlarını anlamayı hedeflemiştir. Hazırlanan

2 Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği. Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP), Kadının İnsan Hakları Eğitimi (KİHE) ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (TCE) Seminer Uygulamaları 2012-2018 Dönemi Bağımsız Etki Değerlendirme Araştırma Raporu Özeti. 2019, <https://kadinininsanhaklari.org/wp-content/uploads/2019/11/KIH-Y-C-2018-Etki-Analiz-Rapor-Ozeti.pdf>.

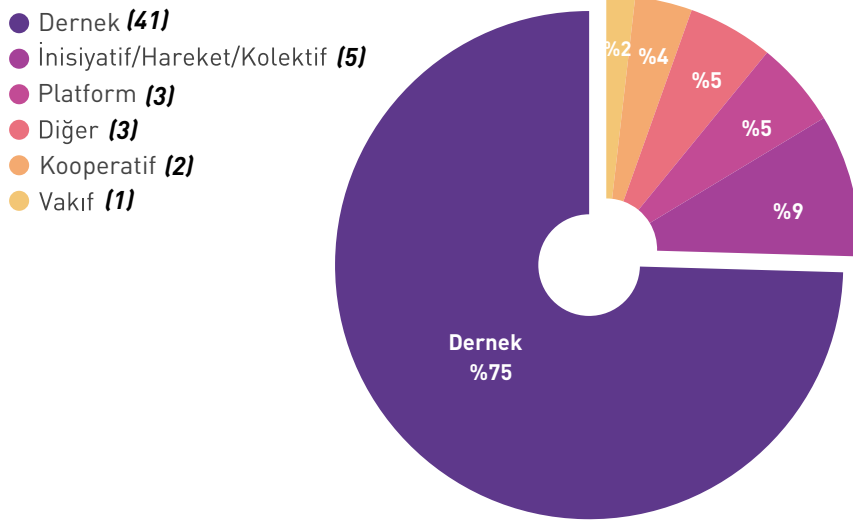
çevrimiçi soru formunun taslağı, biri Edirne'den diğeri Erzincan'dan iki farklı kadın örgütü tarafından test edilmiştir. Bu pilot uygulamalar sonucunda soruların işlevselliği değerlendirilmiş ve gerekli revizyonlar yapılmıştır.

Soru formunun son halini almasının ardından 100'e yakın sayıda kadın örgütü mail ve WhatsApp yoluyla çevrimiçi soru formunu doldurmak için davet edilmiştir. Soru formunun ilk bölümünde örgütlerin profiline dair sorular, ikinci bölümünde ise örgütlerin farklı kapasite geliştirme alanlarına dair güncel durumlarını anlamaya yönelik sorular bulunmaktadır. Soru formu, 14 Ekim-10 Kasım tarihleri arasında toplam 57 örgüt tarafından doldurulmuştur. Her soru için ilgili soruya verilen toplam yanıt sayısı üzerinden bir yüzde hesabı yapılmıştır.

Soru formu niceliksel ve niteliksel verilerin beraber toplanabileceği şekilde tasarlanmıştır. Nicel veriler, analiz sonrası rapora sayı ya da yüzde bilgisi olarak yansıtılmıştır. Soru formundaki niteliksel soruların yanıtları tümevarımsal bir analizle kategorilere ayrılıp özetlenmiştir. Bu çalışma bir ihtiyaç analizi olduğu için genel olarak raporun betimleyici olması hedeflemiştir ancak çalışmanın sonuç bölümünde nicel ve nitel verilerin analizi bir arada yorumlanarak bazı çıkarımlara da yer verilmiştir.

II. DETAYLI ANALİZLER

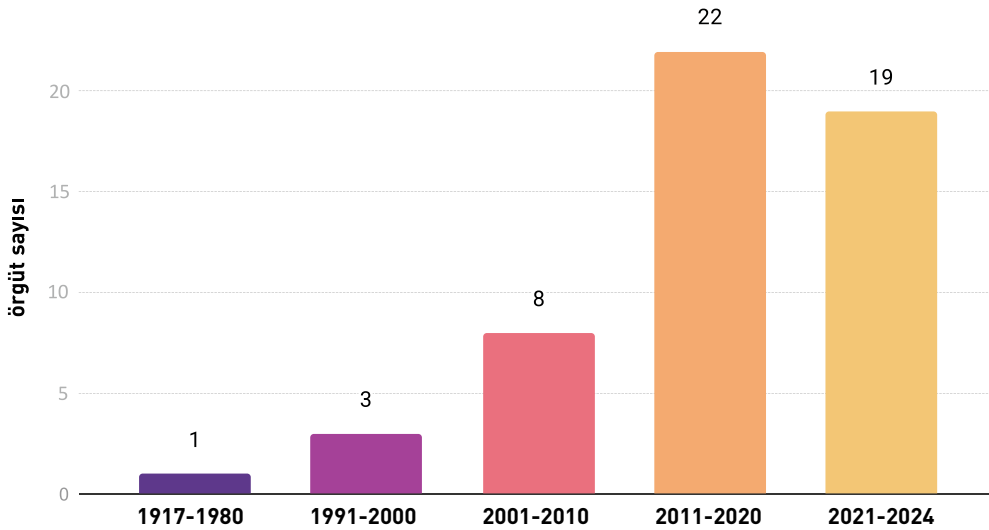
II.A. KATILIMCI ÖRGÜTLERİN PROFİL BİLGİLERİ

GRAFİK 1 Çalışmaya katılan örgütlerin türleri

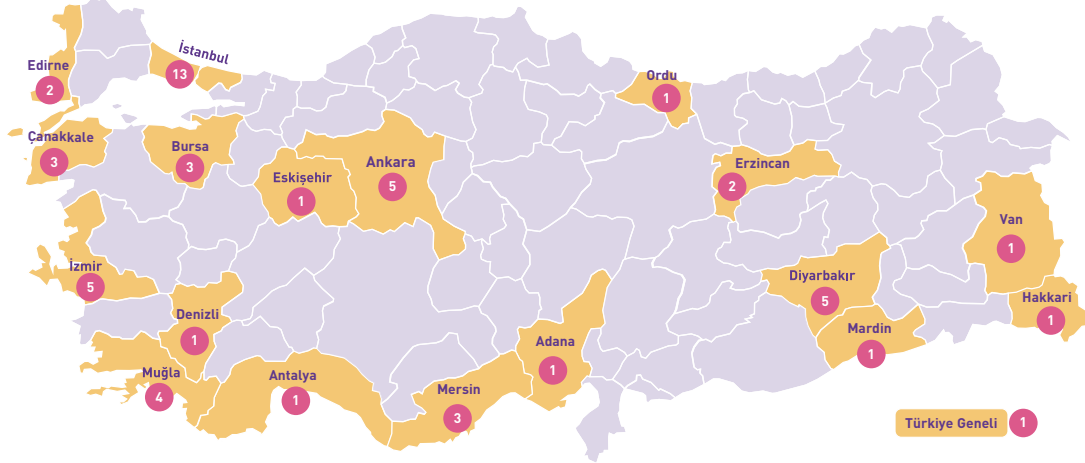
Çalışmamıza katılan örgütlerin **%78**'inin tüzel kişiliği vardır. Örgütün türü sorulduğunda ise örgütlerin **%75**'i (soruya cevap veren 55 örgütten 41'i) "Dernek" statüsünde olduklarını belirtmiştir. "Diğer" kategorisini seçen 3 örgütten 2'si "Kent Konseyi", 1'i "Dergi" cevabını vermiştir.

"Örgütünüzün kurulduğu (oluştugu) yıl hangi yıldır?" sorusuna 54 örgüt cevap vermiştir; bu örgütlerin dörtte üçünden fazlası (**%77**) 2011 sonrası, üçte birinden fazlası (**%36**) 2021 sonrası kurulmuştur.

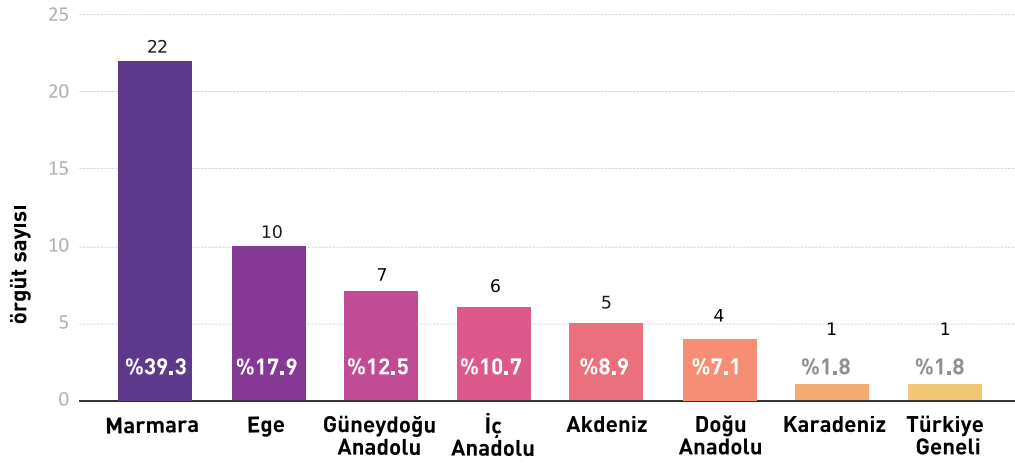

GRAFİK 2 Örgütlerin kurulduğu yıl aralıkları

“Örgütünüzün bulunduğu şehir hangisidir?” sorusu, 21 şehirden toplam 56 örgüt tarafından yanıtlanmıştır. En fazla katılım 13 örgüt (%23) ile İstanbul’dadır. Katılımcıların illere ve bölgelere göre dağılımı **GRAFİK 3**’te verilmiştir.

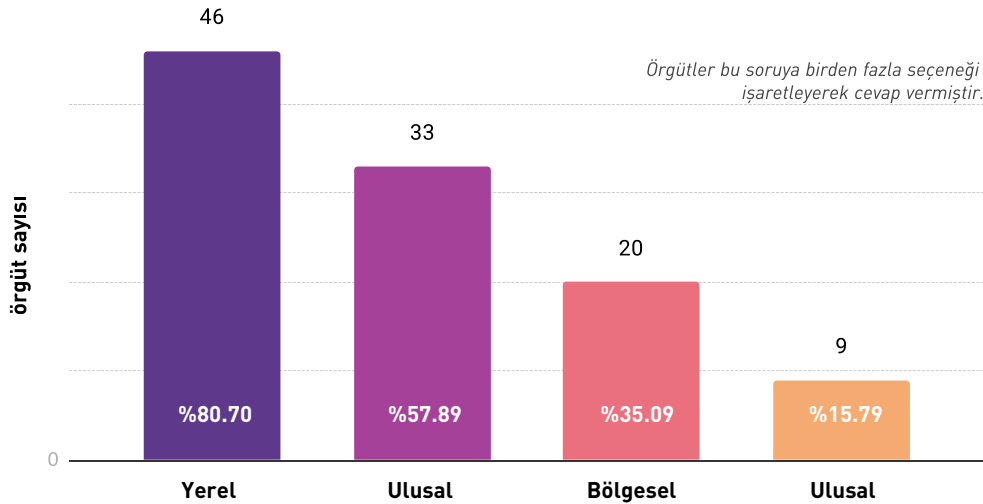

GRAFİK 3 Örgütlerin illere göre dağılımı

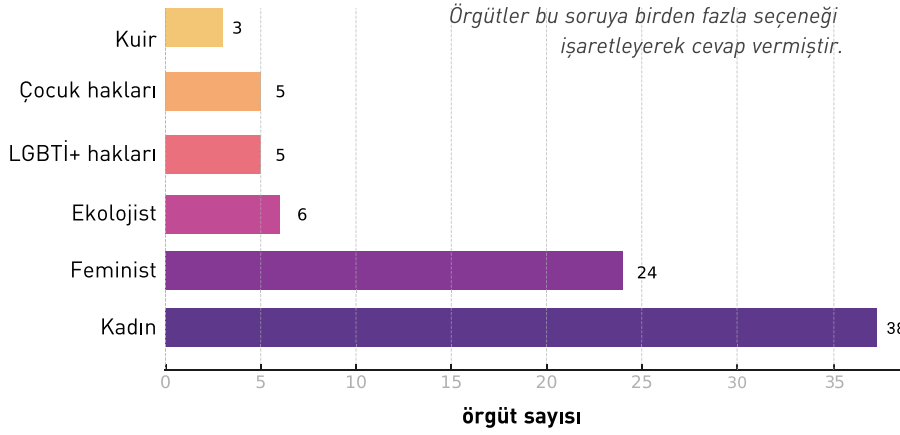
GRAFİK 4 Örgütlerin bölgesel dağılımı

“Faaliyet alanlarınızı nasıl tanımlarsınız?” sorusuna toplam 57 örgüt cevap vermiştir. Katılımcı örgütlerin bu soruda en fazla **“Yerel” (%81)** ve **“Ulusal” (%58)** seçeneklerini işaretledikleri gözlenmiştir.

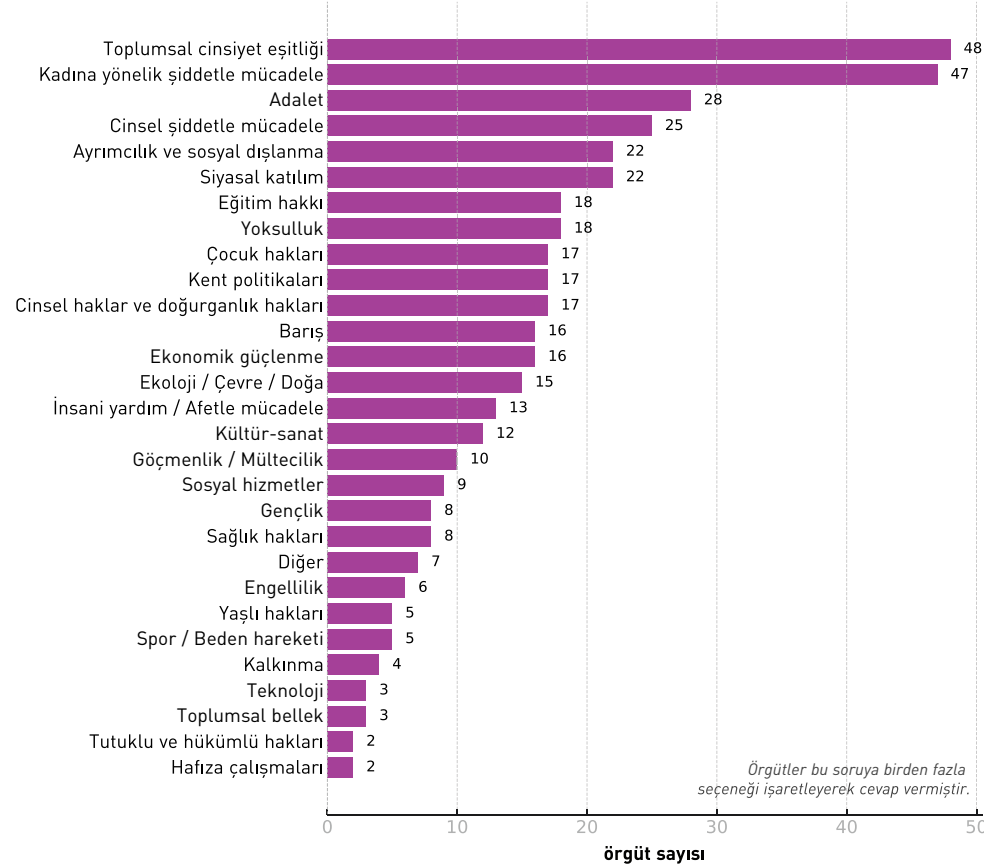
GRAFİK 5 Örgütlerin faaliyet gösterdiği alanlar

Çalışmamızda yer alan örgütler arasında **“Örgütünüzü nasıl tanımlıyorsunuz? (Feminist, Kuir, Ekolojist, Kadın, LGBTİ+ vb.)”** sorusuna 55 örgüt cevap vermiştir.³ Örgütler kendilerini tanımlarken genellikle birden fazla kavramı bir arada kullanmıştır. Örgütler kendilerini tanımlarken genellikle birden fazla kavramı bir arada kullanmışlardır. Verilen cevaplar içerisinde kendilerini tanımlarken **“kadın”** kavramını kullanan örgüt sayısı **38** ve oranı **%69**'dur. **“Feminist”** diyen örgüt sayısı **24** ve oranı **%44**'tür. Kendini “feminist” olarak tanımlayan **24** örgütten 1'i “kimlik temelli çalışmadıkları” için kendilerini kadın örgütü olarak tanımlamadıklarını ifade etmiştir.

GRAFİK 6 Örgütler kendilerini nasıl tanımlıyor

Verilen 55 cevap içerisinde kendine **“feminist ve kuir”** diyenlerin sayısı **3** ve oranı **%6**'dır. **“Kadın hakları”** ile beraber **“LGBTİ+”** haklarını da kapsadıklarını ifade edenlerin sayısı **5** ve oranı **%9**'dur. Kadın hakları ile beraber **“çocuk”** haklarını da kapsadıklarını ifade edenlerin sayısı **5** ve oranı **%9**'dur. Kendilerini ya da yaklaşımlarını **“ekolojist”** olarak tanımlayan örgüt sayısı **6** ve oranı **%11**'dir.

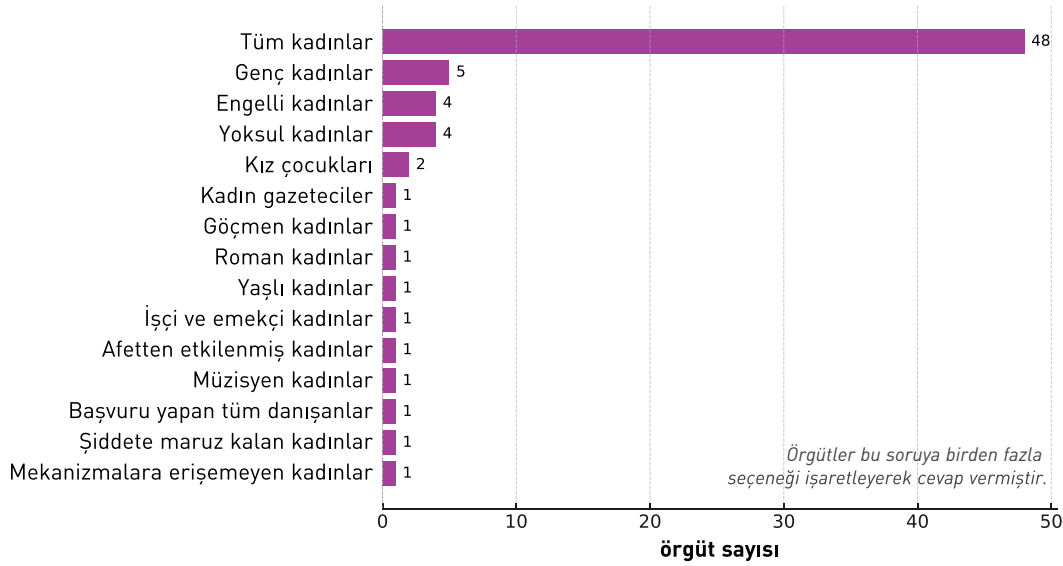

GRAFİK 7 Örgütlerin kadın hakları kapsamında son iki yılda odaklandığı çalışma alanları

3 Açık uçlu olarak sorulan bu soruya verilen 4 cevap örgütün nasıl tanımlandığına dair belirleyici bir tanım yapmadığı için değerlendirme dışı tutulmuştur.

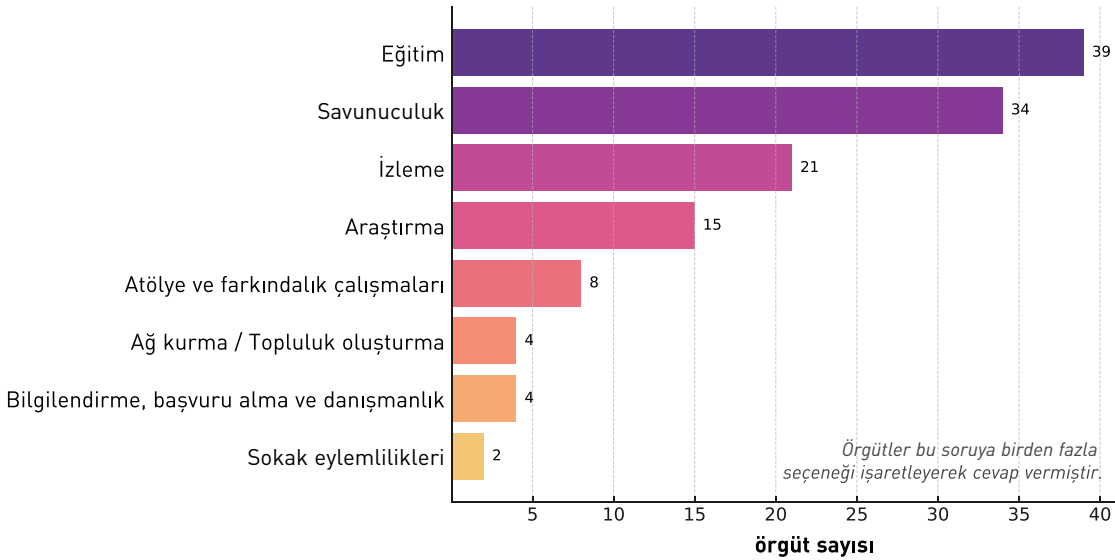
“Örgütünüzün kadın hakları kapsamında son iki yılda odaklandığı çalışma alanları nelerdir?” sorusuna toplam 57 örgüt cevap vermiştir. Birden çok seçeneğin işaretlenebileceği ve 28 farklı çalışma alanının sunulduğu bu soruda; cevaplara göre en çok çalışılan iki alan **toplumsal cinsiyet eşitliği (%84)** ve **kadına yönelik şiddetle mücadele (%82)** olmuştur. En çok çalışılan ilk 10 alan **GRAFİK 7’de** verilmiştir.

“Örgütünüz hangi kadın grupları ile çalışıyor?” sorusuna 57 örgüt cevap vermiştir. **“Tüm kadınlar”** cevabını veren örgütlerin oranı **%84**’dür. Bunu sırasıyla, **“genç kadınlar”**, **“engelli kadınlar”** ve **“yoksul kadınlar”** kategorileri takip etmektedir. Çalışılan grupların tamamı **GRAFİK 8’de** verilmiştir.

GRAFİK 8 Örgütlerin çalıştığı kadın grupları

“Çalışma alanınızda kullandığınız yöntemleri en çok kullandığınız en başa gelecek şekilde sıralayabilir misiniz?” sorusuna 57 örgüt cevap vermiştir. En çok kullanılan yöntem **“Eğitim”** olarak çıkmıştır.

GRAFİK 9 Örgütlerin çalışma yöntemleri

“Örgütünüzün üye olduğu ulusal ağlar/platform(lar) var mı?” sorusuna cevap veren 56 örgütün dörtte üçü (%75) **“Evet”** cevabını vermiştir. Örgütlerin, %25’i ise ek olarak uluslararası ağlara üye olduklarını belirtmiştir.

Üye olduğu ulusal ağların bilgisini paylaşan 42 örgütten;

- **21** örgüt, **Kadın Koalisyonu**
- **20** örgüt, **EŞİK (Eşitlik için Kadın Platformu)**
- **17** örgüt ise **Kadın Sığınakları ve Da(ya)nışma Merkezleri Kurultayı** bileşenidir.

Uluslararası ağlara üye olduğunu belirten **17** örgütten **5’i Avrupa Kadın Lobisi’**ni takip etmektedir.

Çalışmamızda yer alan örgütlerin üye ve/veya gönüllüleri arasında KİH tarafından 1995 yılından beri uygulanan KİHEP eğitici olup olmadığı da sorulmuştur. Örgüt içinde KİHEP eğitici olanların oranı **%44**’tür ve çalışmaya katılan örgütlerin **%30**’unda KİHEP grup çalışması en az bir kez uygulanmıştır.

II.B. ÖRGÜTLERİN MEVCUT DURUM VE KAPASİTE GELİŞTİRME İHTİYAÇLARININ ANALİZİ

II.B.1. İNSAN KAYNAĞI, ÖRGÜTSEL YAPI, İŞLEYİŞ VE İDARİ İŞLER

“Örgütünüzde tam zamanlı ücretli kaç kişi çalışıyor?” sorusuna, çalışmamızda yer alan örgütler arasından **13 örgüt (%23)** en az bir kişinin tam zamanlı olarak çalıştığı cevabını vermiştir. **“Örgütünüzde kısmi zamanlı ücretli kaç kişi çalışıyor?”** sorusunda ise **6 örgüt (%10)** en az bir kişinin kısmi zamanlı çalıştığını ifade etmiştir. Ortaya çıkan veriler, katılımcı örgütlerin büyük çoğunluğunun **gönüllü sunulan insan emeğine dayalı** olarak çalışmalarını yürüttüğüne işaret etmektedir.

“Örgütünüzde tam ya da kısmi zamanlı çalışanların iş tanımları var mı?” sorusuna cevap veren 26 örgüt içinden **“Evet”** diyenlerin oranı **%58**'dir. **“Çalışanların iş tanımları varsa; çalışanlar bu iş tanımları çerçevesinde mi çalışıyorlar?”** sorusunu ise 16 örgüt cevaplamıştır. **Yanıtlayanların dörtte biri örgütlerindeki çalışan sayısının kısıtlı olması ve iş yükü yoğunluğu sebebiyle iş tanımlarının dışına da çıktığını** ifade etmiştir.

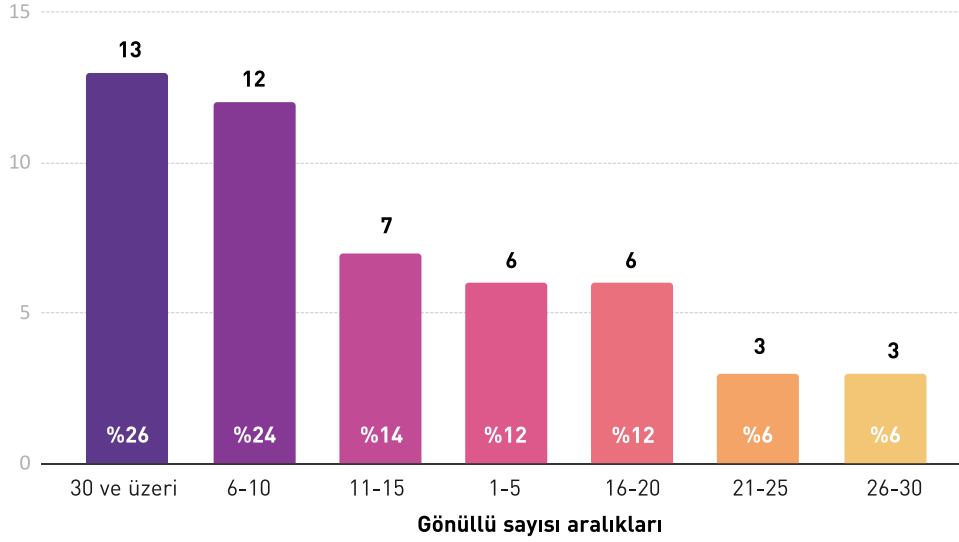
Çalışmamızda yer alan örgütlerden sadece 6 tanesi (%10) ücretli danışmanlık desteği aldığını ifade etmiştir. **“Ücretli danışmanlığı hangi alanlarda alıyorsunuz?”** sorusuna cevap veren **6 örgütün** destek aldığı alanlar şu şekildedir:

- Mali ve idari işler
- Örgütsel gelişim
- Süpervizyon
- Eğitimler
- İzleme ve raporlama
- Proje yazma
- Yayınlar
- Hukuki destek

Çalışmamızda yer alan örgütlerin aldığı gönüllü desteğin önemli bir kısmını yönetim kurulu (YK) üyelerinin sağladığı görülmektedir. **“Örgütünüzde yönetim kurulu üyelerinden nasıl destekler alıyorsunuz?”** sorusuna 37 örgüt yanıt vermiştir. Bu örgütlerin **%73**'ü (27 örgüt) yani dörtte üçü YK üyelerinin çoğunlukla kendi mesleki ya da diğer uzmanlık alanlarına göre örgütlenmelerindeki çalışmalara aktif ve gönüllü bir şekilde katkı sunduklarını, **%19**'u (7 örgüt) ise YK üyelerine idari ve/veya resmi işler, temsil, süpervizyon, çatışma çözümü, strateji belirlenmesi ve daha geniş anlamıyla karar alma mekanizmasında bulunma gibi daha özel sorumluluklar yüklediklerini ifade etmiştir. Örgütlerin **%8**'i ise (3 örgüt) YK yapısının sadece bir resmi zorunluluktan dolayı var olduğunu belirtmiştir.

Veriler, çalışmaya katılan örgütlerin büyük çoğunluğunun faaliyetlerini sürdürebilmek için gönüllü desteğine ihtiyaç duyduğunu ortaya koymaktadır. **“Örgütünüzde (son bir yılda) düzenli ve aktif olarak gönüllülük yapan kişi sayısı kaçtır?”** sorusuna 52 örgüt yanıt vermiştir.

Çalışmamızda yer alan örgütlerin **yaklaşık dörtte biri** 30 ve üzeri gönüllü sayısına sahiptir.

GRAFİK 10 Örgütlerin gönüllü sayıları

“Örgütünüzde çalışanların ya da gönüllü emek verenlerin yetkinliklerini geliştirmeye ihtiyaç duyuyor musunuz?” sorusuna yanıt veren 54 örgütün onda dokuzundan fazlası (**%93**) **“Evet”** seçeneğini işaretlemiştir.

“Örgütünüzde çalışanların ya da gönüllü emek verenlerin yetkinliklerini geliştirmeye hangi konularda ihtiyaç duyuyorsunuz?” sorusuna cevap veren 44 örgüt için öncelikli ihtiyaç, teknik becerilerin (proje geliştirme, uygulama, raporlama, finansal sürdürülebilirlik vb.) geliştirilmesi olmuştur.

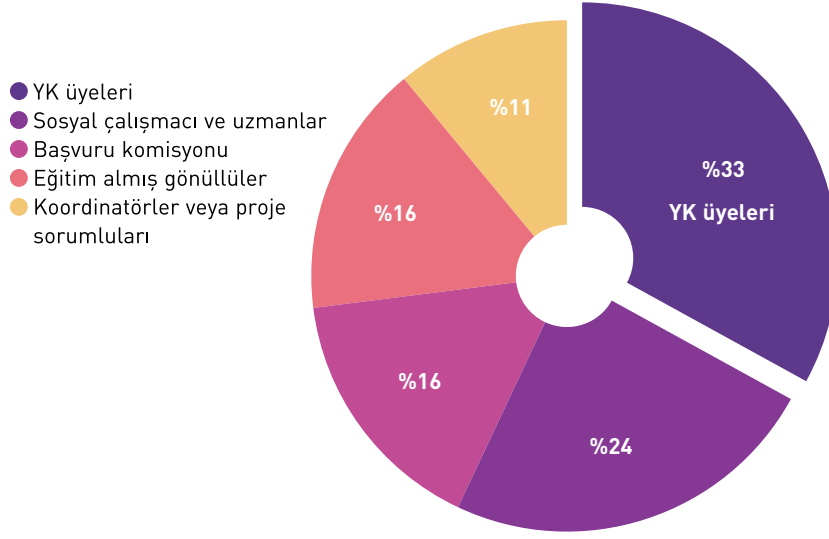
Örgütlerin gönüllülerinde geliştirilmesin ihtiyaç duydukları konular sırasıyla şöyledir:

- **%27,3 (12 örgüt) - Teknik Beceriler:** Proje geliştirme, uygulama, raporlama, finansal sürdürülebilirlik
- **%20,5 (9 örgüt) - Toplumsal Cinsiyet ve Bilinç Yükseltme:** Toplumsal cinsiyet eşitliği, feminizm, hak bilinci
- **%15,9 (7 örgüt) - Dijital Yetkinlik ve Sosyal Medya Yönetimi:** Dijital araçlar, sosyal medya, reklam ve görsel materyal hazırlama, dijital okuryazarlık
- **%15,9 (7 örgüt) - Örgütlenme ve Gönüllülük Çalışmaları:** Gönüllü oryantasyonu, örgütlenme çalışmaları, kurumsal işleyiş, ekip çalışması, görev tanımları, örgüt içi motivasyon artırma, aynı dili konuşma, şiddetsiz iletişim, kolaylaştırıcılık ve eşitleme çalışmaları
- **%11,4 (5 örgüt) - Danışmanlık ve Başvuru Alma:** Şiddetle mücadele danışmanlığı, vaka analizi, mesleki süpervizyon desteği, engellilerle iletişim
- **%9,1 (4 örgüt) - Mevzuat Bilgisi:** Dernek mevzuatı, yasal haklar, uluslararası anlaşmalar, mevzuat değişiklikleri hakkında bilgi

“Örgütünüzde ücretli ya da gönüllü emek verenlerin esenliği için uygulamalar yapıyor musunuz?”

sorusunu 54 örgüt yanıtlamıştır ve bunlar arasından **“Evet”** cevabı verenlerin oranı **%63**'tür. **“Örgütünüzde ücretli ya da gönüllü emek verenlerin esenliği için neler yapıyorsunuz?”** sorusuna verilen cevaplar arasında **“sosyalleşme etkinlikleri ve buluşmalar”** (**%39**) ve **“sanat ve kültür etkinlikleri”** (**%25**) öne çıkmaktadır.

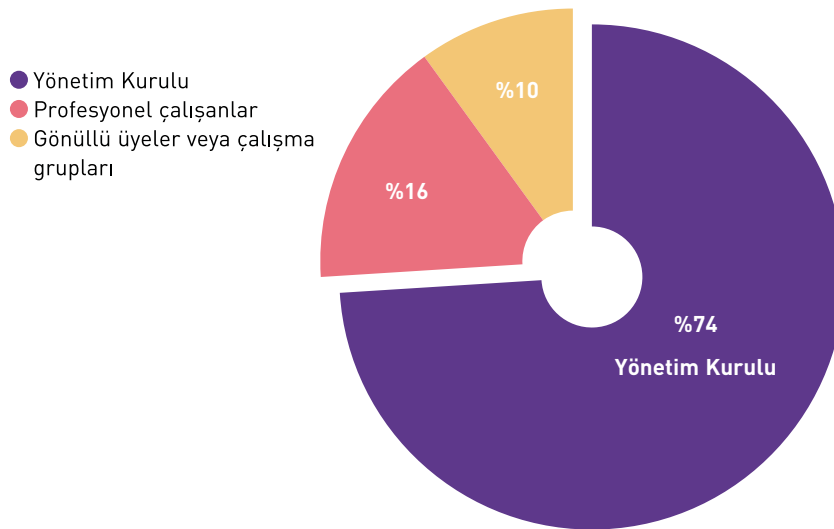
Çalışmamıza katılan örgütlerin yaklaşık **%70**'i (55 örgütün 38'i) başvuru aldığını ifade etmiştir. **"Başvurularla kim ilgileniyor?"** sorusuna gelen 37 yanıt arasında ilk sırada ise "yönetim kurulu üyeleri" gelmektedir. Bu yanıtı, "sosyal çalışmacı ve uzmanlar" cevabı takip etmektedir.

GRAFİK 11 Başvuru alan örgütlerde başvuruların kim tarafından alındığı

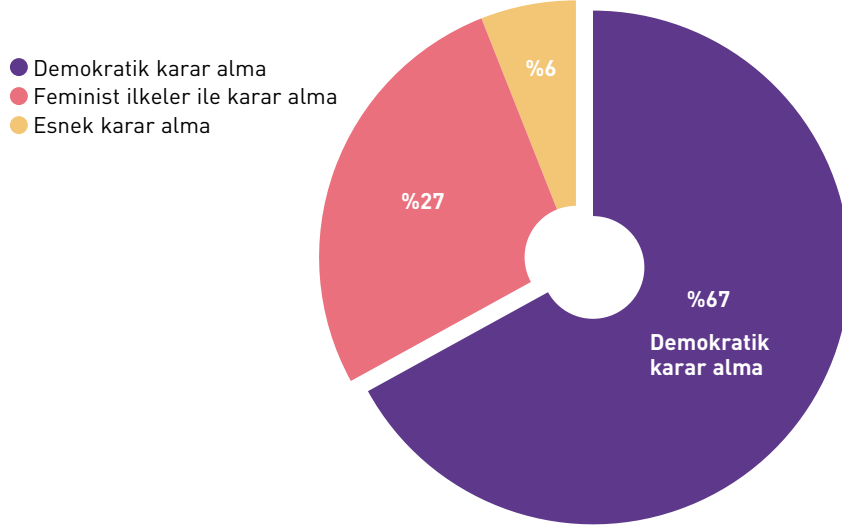
"Başvurularla ilgilenen kişi süpervizyon desteği alıyor mu?" sorusuna yanıt veren 36 örgütten; **11 örgüt (%31)** düzenli veya ara sıra dış kaynaklardan süpervizyon desteği aldıklarını, **25 örgüt (%69)** bütçe veya yerel olanaklar ve uzmanlıklar kısıtı sebebiyle **hiç süpervizyon desteği almadığını** ifade etmiş, **2 örgüt** ise bu desteği almak için somut planlama yaptığını not düşmüştür.

Çalışmamızda idari görevlerle ilgili mevcut durum ve ihtiyaçlara da bakılmıştır. **"Örgütünüzde idari görevler (resmi işlerin halledilmesi, genel kurulun organize edilmesi, karar defterinin yazılması vb gibi) kim ya da kimler tarafından yürütülür?"** sorusuna 50 örgüt yanıt vermiştir ve sonuçlar resmi işlerin halledilmesi, genel kurulun organize edilmesi, karar defterinin yazılması gibi idari görevlerin örgütlerin **dörtte üçünde (%74)** yönetim kurulu üyeleri tarafından yürütüldüğünü ortaya koymaktadır.

GRAFİK 12 Örgütlerde idari işlerin kimler tarafından yürütüldüğü

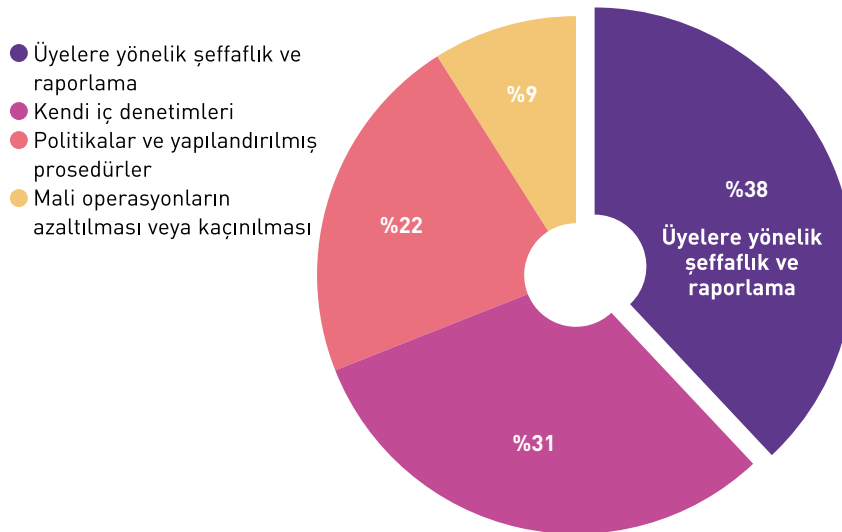
“Örgütünüzde karar almaya dair belli kuralları olan ve herkes tarafından bilinen bir işleyiş var mı?” sorusuna 55 örgüt yanıt vermiştir ve **“Evet”** cevabı verenlerin oranı **%91**'dir. Bu işleyişi açıklamaları istendiğinde demokratik karar alma (oy çokluğu ile) **%67**, feminist ilkelerle karar alma (oy birliği ile) **%27** ve esnek karar alma (henüz oturmuş bir mekanizma yok) **%6** ifade edilen yaklaşımlar olmuştur. Çalışmaya katılan örgütlerin **%44**'ü kendini feminist olarak tanımlamıştır. Kendini feminist olarak tanımlayan örgütler arasında karar alırken feminist ilkeleri/yöntemleri kullandıklarını ya da oy birliği ile karar aldıklarını belirten örgütlerin oranı **%54** olmuştur.

GRAFİK 13 Örgütlerin karar alma mekanizmaları

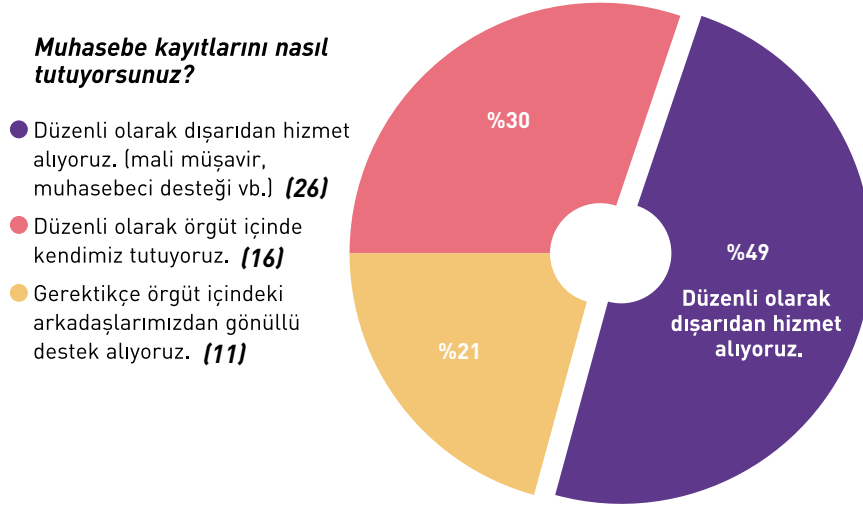
II.B.2. MALİ İŞLER

Çalışmamıza katılan örgütlerin 50'si tarafından yanıtlanan **“Mali işleyişin şeffaf ve hesap verilebilir olması için izlediğiniz bazı standartlar var mı?”** sorusuna bu örgütlerin **%64**'ü **“Evet”** cevabını vermiştir. **“Bu standartlar nelerdir?”** sorusunu 32 örgüt cevaplamıştır. “Üyelere yönelik şeffaflık ve raporlama” ile “kendi iç denetimleri” öne çıkan yanıtlar olmuştur.

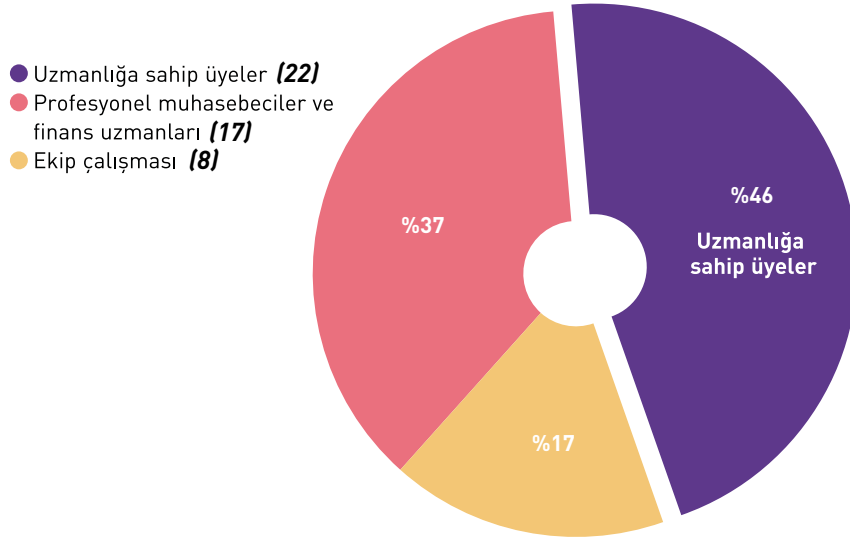
GRAFİK 14 Örgütlerin mali alanda şeffaflık düzeyleri

Muhasebe kayıtlarını nasıl tutuyorsunuz? sorusunu 53 örgüt yanıtlamıştır. Örgütlerin yarısı muhasebe kayıtlarının düzenli tutulması konusunda dışarıdan profesyonel destek almaktadır.

GRAFİK 15 Örgütlerde muhasebe kayıtlarının tutulma yöntemleri

Mali raporlama gerektiğinde ilk başvurulan kaynak **(%46)** örgütün uzmanlığa (finansal bilgiye) sahip üyeler veya gönüllüleri olmaktadır.

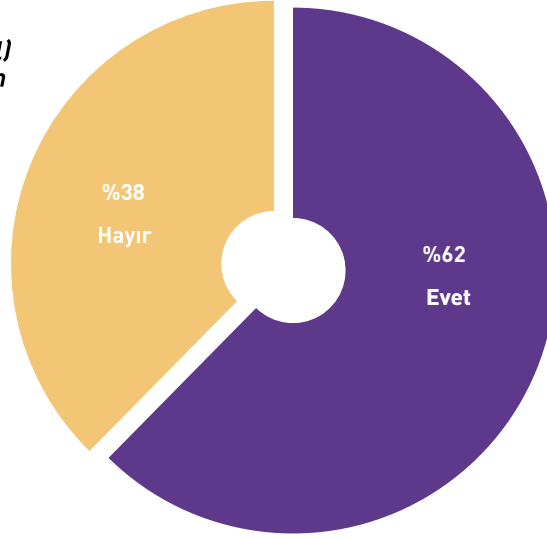

GRAFİK 16 Örgütlerde mali raporlamanın kimler tarafından yapıldığı

II.B.3. STRATEJİK PLANLAMA

“Örgütünüzün orta (2-5 yıl) veya uzun süreli (5 yıldan fazla) hedefleri var mı?” sorusunu yanıtlayan 56 örgütün **%62’si** bu soruya **“Evet”** cevabını vermiştir.

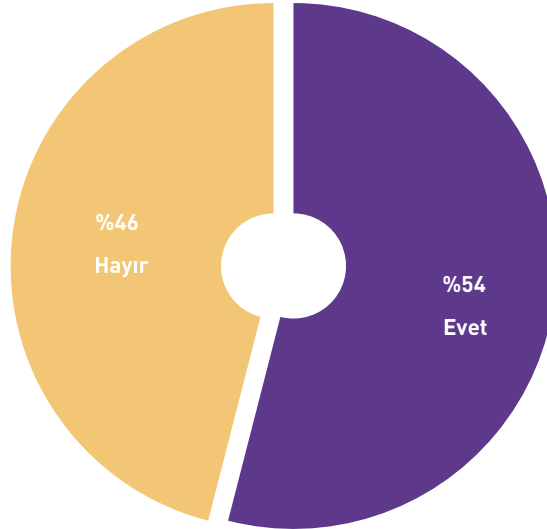
Örgütünüzün orta (2-5 yıl) veya uzun süreli (5 yıldan fazla) hedefleri var mı?

GRAFİK 17 Örgütlerin orta veya uzun vadeli hedef belirleme durumu

Yıllık faaliyet planı yapabilen örgütlerin oranı **%54**'tür.

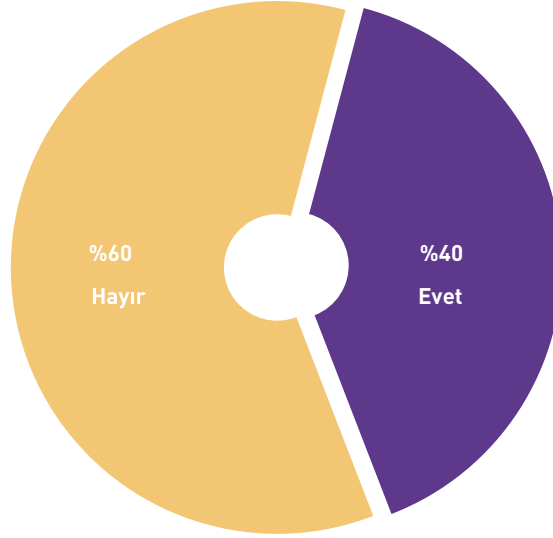
Yıllık faaliyet planı yapabiliyor musunuz?

Grafik 18 Örgütlerin yıllık faaliyet hazırlama durumu

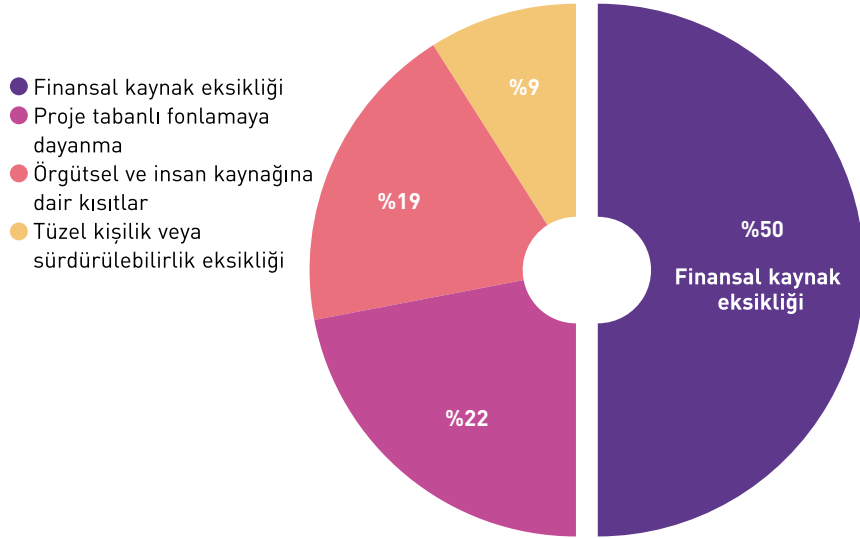
Yıllık bütçe planlaması yapabilen örgütlerin oranı ise **%40**'tir.

Yıllık bütçe planlaması yapabiliyor musunuz?

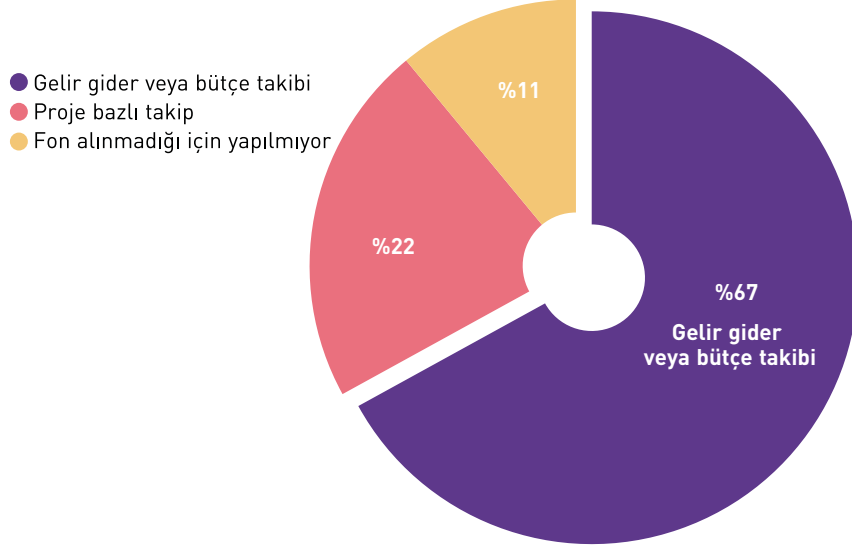
Grafik 19 Örgütlerin yıllık bütçe hazırlama durumu

Yıllık bütçe planlaması yapamadığını belirten örgütlere **“Yıllık bütçe planlaması yapamama sebebiniz nedir?”** diye sorulduğunda işaret edilen nedenlerin başında finansal kaynak eksikliği (bütçe olmaması, düşük gelir, bağışlara ve aidatlara bağımlılık vb.) gelmektedir. Bu soruya 32 örgüt yanıt vermiştir.

GRAFİK 20 Örgütlerin yıllık bütçe hazırlamama sebepleri

“Yıllık bütçenizin ya da yürüttüğünüz projelerin bütçe takibini nasıl yapıyorsunuz (örneğin düzenli aralıklarla harcamaları gözden geçiriyor musunuz ya da fon veren kuruluşun raporlama zamanlarında mı harcamalara dönüp bakılıyor?)” sorusunu 36 örgüt yanıtlamıştır. Cevap verenlerin **%67**’si düzenli ya da gerektiğinde -her zaman bunun adına “bütçe takibi” denilemeyecek olsa da- bu takibin yapıldığını ifade etmiştir. Bu soruya verilen cevaplar içinde **%11**’lik bir grubun bütçe takibinin ancak **“fon olması ya da proje yürütülmesi”** durumunda yapılabilir olduğunu ifade etmiş olması da bütçe konusunda var olan algıyı anlamak için önemlidir.

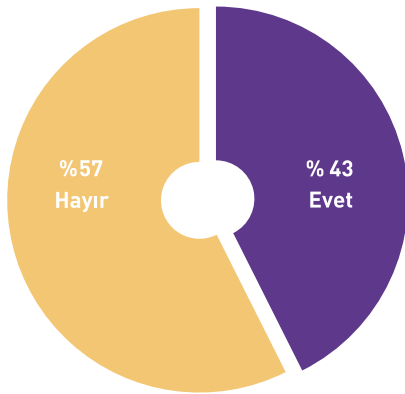

GRAFİK 21 Örgütlerin yıllık bütçe takibi durumu

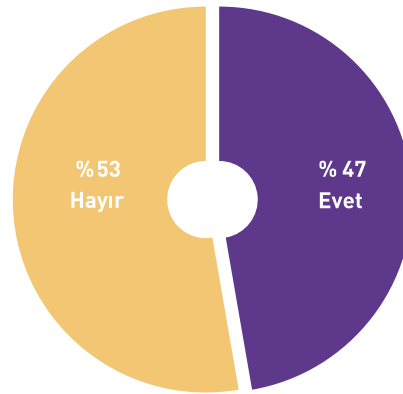
II.B.4. FON/KAYNAK GELİŞTİRME

“Örgütünüz şimdiye kadar ulusal bir fon kaynağından fon aldı mı?” sorusuna cevap veren örgüt sayısı 55’tir. Bu örgütlerin **yaklaşık yarısı (%47)** şimdiye kadar ulusal bir fon kaynağından fon aldığını ifade etmiştir. **“Örgütünüz şimdiye kadar yurtdışı merkezli bir fon kaynağından fon aldı mı?”** sorusuna cevap verenlerin sayısı 54, **“Evet”** diyenlerin oranı ise **%43**’tür.

Yurtdışı merkezli bir kaynaktan fon aldınız mı?

Ulusal bir kaynaktan fon aldınız mı?

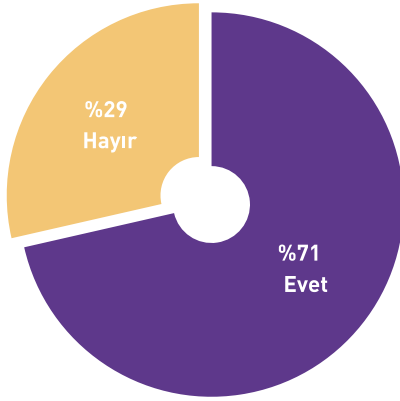
GRAFİK 22 Örgütlerin ulusal ve yurtdışı merkezli kaynaklardan fon alma durumu

“Eğer örgütünüz ulusal bir fon aldıysa, aldığınız son ulusal fonun kaç yıllık olduğunu ve proje/hibe konusunu yazar mısınız?” sorusuna 26 örgüt cevap vermiştir. Gelen cevapların 19’u; yani geçmişlerinde en az bir kez fon almış olan örgütlerin **%73’ü** bu fonların bir yıllık ya da bir yıldan daha kısa süreli olduğunu ve gelen cevaplardan ancak **3** tanesi yani **%12’si** bunun kurumsal destek için olduğunu ifade etmiştir.

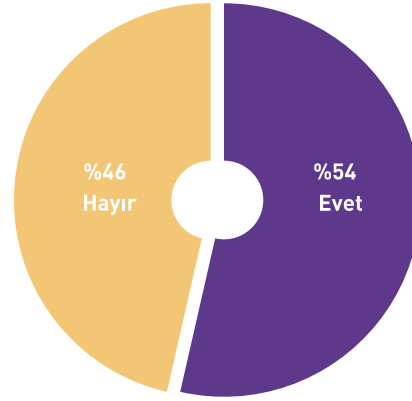
“Eğer örgütünüz yurt dışı merkezli fonlar aldıysa; en son aldığınız yurt dışı merkezli fonun kaç yıllık olduğunu ve proje/hibe konusunu yazar mısınız?” sorusuna 22 örgüt cevap vermiştir. Verilen cevaplardan **7** tanesi elçiliklerin, AB Türkiye Delegasyonu ya da Birleşmiş Milletler Kadın Birimi’nin (UN Women) sağladığı fonlara dairdir. **15** örgüt, diğer uluslararası fon olanaklarından yararlanmıştı. **15** örgütten **13’ü** bu fon olanaklarının bir yıl ya da daha kısa süreli olduğunu ve sadece **2** tanesinin kurumsal destek olarak alındığını ifade etmiştir.

“Örgütünüzde proje teklifi veya proje raporu yazabilen kişiler var mı?” sorusuna 56 örgüt cevap vermiş, bunlardan **%71,4’ü** **“Evet”** cevabını işaretlemiştir. **“Örgütünüzde İngilizce proje teklifi veya proje raporu yazabilen kişiler var mı?”** sorusu için **“Evet”** diyenlerin oranı ise **%53,6**’dır.

Proje teklifi ya da raporu yazabilen kişiler var mı?

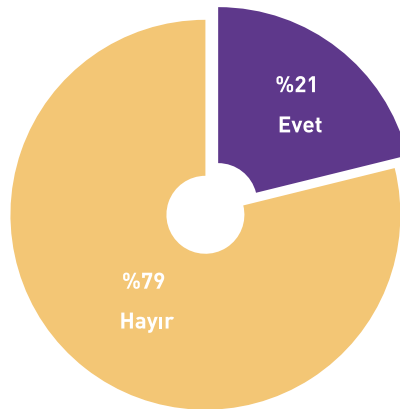
İngilizce proje teklifi ya da raporu yazabilen kişiler var mı?

GRAFİK 23 Örgütlerin içinde Türkçe ve İngilizce proje teklifi ya da raporu yazabilen kişilerin olması durumu

“Fon kaynaklarını, hibe çağrılarını yeteri kadar takip edebildiğinizi düşünüyor musunuz?” sorusunu 52 örgüt cevaplamıştır, bu örgütlerin **%79’u** bu soruya **“Hayır”** cevabını vermiştir.

Fon kaynaklarını, hibe çağrılarını yeteri kadar takip edebiliyor musunuz?

GRAFİK 24 Örgütlerin fon kaynakları ve hibe çağrılarını takip konusunda yeterlilik durumu

“Fon kaynaklarını, hibe çağrılarını nerelerden takip ediyorsunuz?” sorusuna 46 örgüt cevap vermiştir. 7 örgüt fon kaynaklarını, hibe çağrılarını takip etmediklerini ifade etmiştir. Geriye kalan 39 örgüt bu duyuruları sosyal medya paylaşımları, mail gruplarına gelen duyurular ya da içinde oldukları ağlara gelen mesajlar üzerinden takip ettiklerini belirtmiştir. Bazı örgütler bu duyuruları hangi kurumlar üzerinden takip ettiklerini dile getirmiştir; **STGM, Sivil Düşün, AB-İlan, Etkiniz, Sivil Sayfalar, Sivil Alan, Elçilikler, UN Ajansları, KİH, KEDV ve Ticaret İl Müdürlüğü** bahsi geçen kaynaklardır.

“Proje teklifi oluşturma ve proje raporlamaları konularında yapay zeka araçlarından nasıl faydalanabileceğinize dair bir kapasite desteği almak ister misiniz?” sorusuna yanıt veren 53 örgütten 45’i, yani **%85’i “Evet”** cevabını vermiştir.

II.B.5. DAYANIŞMA AĞLARI OLUŞTURMA, SAVUNUCULUK VE KAMPANYA ÖRGÜTLEME

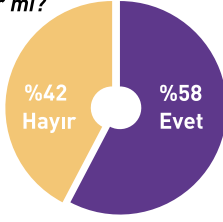
“Yerel düzeyde, örgüt olarak kurulmasında aktif bir rol üstlendiğiniz bir ağ veya platform var mı?” sorusunu 52 örgüt cevaplamış ve bunların **%58’i “Evet”** yanıtını vermiştir. **“Kurulmasında aktif rol üstlendiğiniz ağ ve/veya platformların adını yazar mısınız?”** sorusunu 29 örgüt yanıtlamıştır. Verilen cevaplardan 23 örgütün yerel veya bölgesel bir ağın oluşmasına aktif olarak katkı sağladığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

“Kampanya üretme konusunda deneyiminiz var mı?” sorusunu ise 54 örgüt yanıtlamıştır. Bu örgütler arasında **“Evet”** diyenlerin oranı **%26’dır**. **“En çok işbirliği yaptığınız 3 örgütün ismini (yerel ya da ulusal düzeyde) yazabilir misiniz?”** sorusuna 46 örgüt cevap vermiştir. 5 ve daha fazla örgüt tarafından ifade edilen isimler sırasıyla **KİH (11 örgüt), Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı (11 örgüt), Eşitlik için Kadın Platformu (EŞİK) (10 örgüt) ve Kadın Koalisyonu (5 örgüt)** olmuştur.

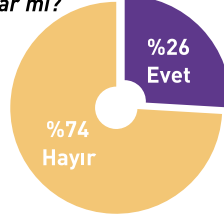
“Kadın hareketi içerisinde oluşturulan ulusal düzeydeki kampanyalara katılıyor musunuz?” sorusuna **“Evet”** diyenlerin oranı **%76’dır**. **“En son katıldığınız kampanya hangisiydi?”** sorusuna 29 örgüt cevap vermiştir. EŞİK, Mor Çatı ve KİH’in kampanyaları, İstanbul Sözleşmesi Kampanyaları, Kadınlar Öldürülüyor, Katil Kim? Kampanyası, Ben Hep Buradaydım Kampanyası, Kayımlara Hayır Kampanyası, Nafakama Dokunma Kampanyası, 9. Yargı Paketine Hayır Kampanyası, Gazetecilere Yönelik Şiddete Karşı Kampanya, Etki Ajanlığı Yasasına Karşı Kampanya, Kadının Soyadı Düzenlemesine Dair Kampanya, Hepimiz İçin Anayasa Koordinasyonu Kampanyası, Kürtaj Haktır Kampanyası bahsi geçen kampanyalar olmuştur. Örgütlerin **dörtte üçü (%74)** kampanya üretme konusunda deneyimi olmadığını ifade etmiştir.

“Kadın hakları çerçevesinde uluslararası savunuculuk mekanizmalarına dair bir deneyiminiz var mı?” sorusuna **“Evet”** diyenlerin oranı ise **%23’e** düşmektedir. Bir sonraki soruda uluslararası savunuculuk mekanizmalarına dair deneyimlerini kısaca açıklamaları istenmiş ve 11 örgütten yanıt alınmıştır. Yanıt veren örgütlerden sadece 1’i uluslararası savunuculuk amaçlı toplantılara aktif katılımından bahsetmiş, 9 örgüt ise **“Kadınlara Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi (CEDAW) Gölge Rapor Süreçlerine katkı sunmak” ve “uluslararası savunuculuk yapan diğer kurumları takip etmek”** gibi cevaplar vermiştir.

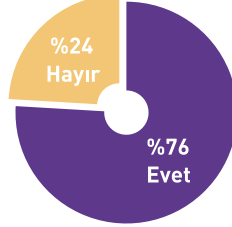
Kurulmasında aktif bir rol üstlendiğiniz bir ağ veya platform var mı?

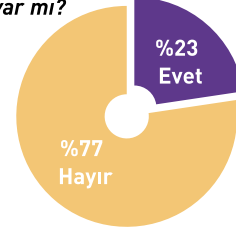
Kampanya üretme konusunda örgüt olarak deneyiminiz var mı?

Ulusal düzeydeki kampanyalara katılıyor musunuz?

Uluslararası savunuculuk mekanizmalarına dair bir deneyiminiz var mı?

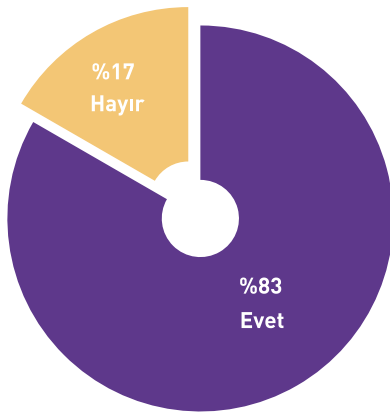
GRAFİK 25 Örgütlerin ağ ve platform kurma, kampanya üretme, kampanyalara katılım ve uluslararası savunuculuk deneyimleri

II.B.6. TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ (TCE) VE HAK BİLİNCİ

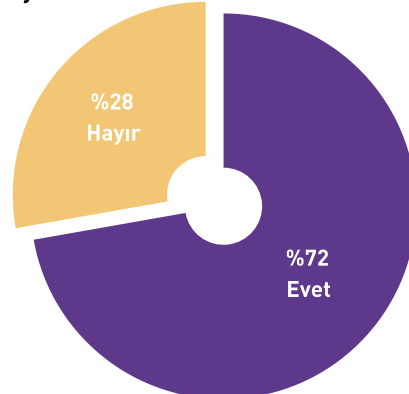
Katılımcı örgütler arasında, "**Örgütünüzde çalışanlar ya da gönüllülerin toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda farkındalıklarını eşitlemek için yaptığınız çalışmalar var mı?**" sorusuna 54 örgüt yanıt vermiş, "**Evet**" diyenlerin oranı **%83** olmuştur.

Halihazırda uygulamalar yapıyor olsa da "**Örgütünüzde toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri verecek bir kadro oluşturma konusunda kapasite desteğine ihtiyacınız var mı?**" sorusuna cevap veren 54 örgütten **39**'u yani **%72**'si konuyla ilgili kapasite desteğine ihtiyacı olduğunu ifade etmiştir.

TCE farkındalıklarını eşitlemek için yaptığınız herhangi bir şey var mı?

TCE eğitimleri verecek bir kadro oluşturma konusunda kapasite geliştirme desteğine ihtiyacınız var mı?

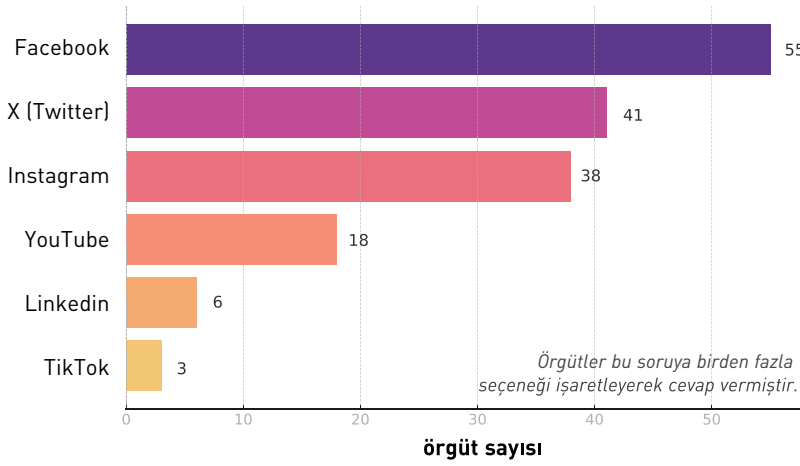
GRAFİK 26 Örgütlerin toplumsal cinsiyet eşitliği alanında kendi içinde farkındalık ve eğitim çalışması yürütme ve bu alanda desteğe ihtiyaç duyma durumu

“Örgütünüzle ilişkilenmiş ya da ilişkilenmek isteyenlerin hak bilincini geliştirmek için ne tür uygulamalarınız var?” sorusuna 41 örgüt cevap vermiştir. Gelen yanıtlara göre örgütlerin **%61’i (25 örgüt)** bu kapasite geliştirmeyi kendi kaynakları ve çabaları ile örgüt içinde, **%15’i (6 örgüt)** dışarıdan destek alarak ve son olarak **%23’lük bir grup da (9 örgüt)** bunu hem kendi çabalarıyla hem de dış desteklerle sağladığını belirtmiştir.

KİHEP’in kendi örgütlerinde uygulanmasını isteyenlerin oranı %66’dır. Katılımcı örgütlerin **%23’ü (12 örgüt)** KİHEP’in halihazırda aktif olarak örgütlerinde uygulandığını ifade etmiştir.

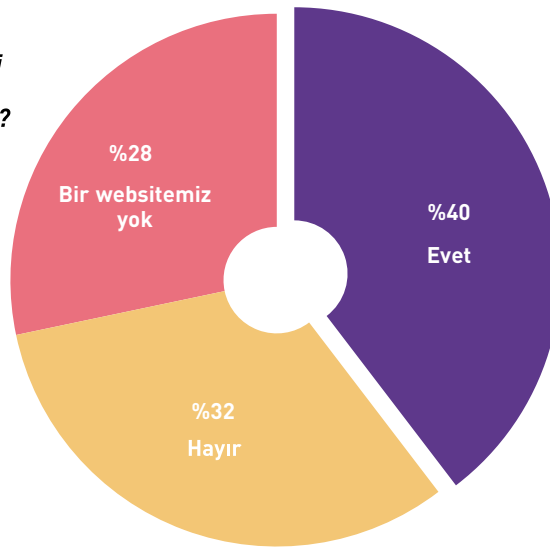
II.B.7. İLETİŞİM VE DİJİTAL BECERİLER

“Örgütünüzde hangi sosyal medya hesaplarınız var?” sorusuna 55 örgüt yanıt vermiştir. Bu örgütlerinin **tümünün Instagram, %75’inin X (Twitter), %69’unun Facebook, %33’ünün Youtube, %11’inin LinkedIn ve %5’inin TikTok** hesabı bulunmaktadır.

GRAFİK 27 Örgütlerin kullandığı sosyal medya platformları

Örgütünüzde ait web sitesini düzenli aralıklarla güncelleyebiliyor musunuz?

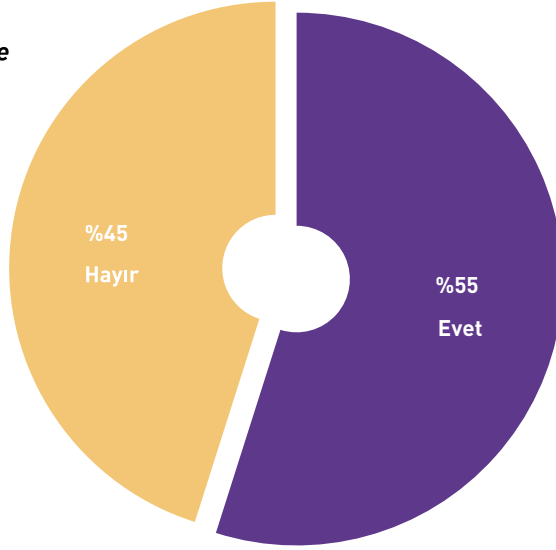

GRAFİK 28 Örgütlerin web sitesine sahip olma ve sahipse web sitesini düzenli güncelleme durumu

“Örgütünüzde ait -varsa- web sitesini düzenli olarak güncelleyebiliyor musunuz?” sorusuna 53 örgüt yanıt vermiştir. Bu örgütlerin **%40’ı** web sitelerini düzenli olarak güncelleyebildiklerini ifade etmiştir, **%32’si** ise düzenli olarak güncellemek konusunda “Hayır” cevabını işaretlemiştir. Bu soruyu cevaplayan örgütlerin **%28’inin (15 örgüt)** web sitesi bulunmamaktadır.

“Örgütünüzde ait -varsa- web sitesi ve sosyal medya hesapları kullanıcıları/takipçileri hakkında nasıl bilgi edinebileceğinizi biliyor musunuz?” sorusuna 51 örgüt cevaplamıştır. Bu örgütlerin yarıya yakını bu konuda bilgi sahibi olmadıklarını ifade etmiştir.

Örgütünüzde ait web sitesi ve sosyal medya hesapları kullanıcıları/takipçileri hakkında nasıl bilgi edinebileceğinizi biliyor musunuz?

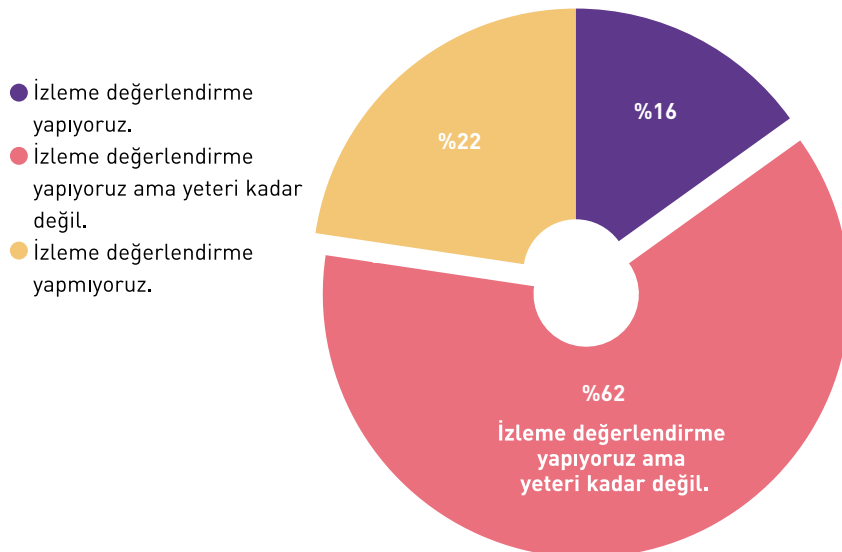

GRAFİK 29 Örgütlerin web sitesi ve sosyal medya hesaplarının kullanım ve takipçi verilerine ulaşma konusundaki bilgisi

“Online platformlarda farkındalık yaratma ve kampanya düzenleme konularında deneyimleriniz var mı?” sorusunu 54 örgüt yanıtlamıştır. Belirtilen konularda deneyimi olduğunu ifade edenlerin oranı **%44 (24 örgüt)** olmuştur.

II.B.8. İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Katılımcı örgütlerin **%62’si (33 örgüt)**, **“Örgütünüzde gerçekleştirdiğiniz faaliyetlerin izleme değerlendirme yapıyor musunuz?”** sorusuna **“Evet ama yeteri kadar değil”** ya da **“Hayır”** yanıtı verenlerin toplamı **%38**’dir. Bu da örgütlerin **yarısına yakının** izleme değerlendirme konusunda kendilerini **yeterli bulmadıklarını** göstermektedir.

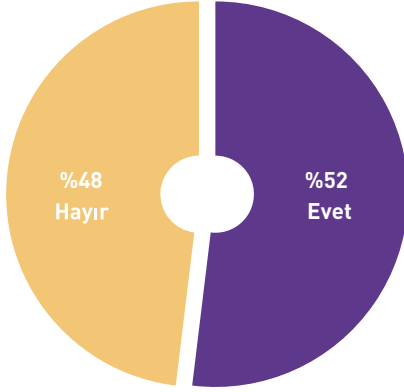

GRAFİK 30 Örgütlerin izleme değerlendirme faaliyetlerinin durumu

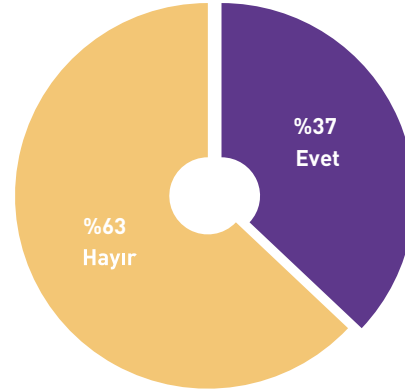
“Örgütünüzde gerçekleştirdiğiniz faaliyetlerin izleme değerlendirilmesini yapıyor iseniz faaliyetlerinizin etkisini ölçmek için hangi yöntemleri kullanıyorsunuz?” sorusuna 24 örgüt cevap vermiştir. 15 örgüt izleme değerlendirme için kullandıkları yöntemleri paylaşmıştır. 11 örgüt faaliyetlerine katılanlardan çeşitli yöntemlerle geri bildirim talep ettiklerini ifade etmiştir.

“Örgütünüzde izleme değerlendirme faaliyetlerini yapacak ve raporlayacak yetkinlikte insan kaynağınız var mı?” sorusunu 54 örgüt yanıtlamıştır. Bu örgütlerin %63’ü **“Hayır”** seçeneğini işaretlemiştir. **“Örgütünüzde oturmuş bir geri bildirim kültürü mevcut mu?”** sorusuna cevap veren 52 örgütün %52’si oturmuş bir geri bildirim kültürüne sahip olduğunu belirtmiştir.

Örgütünüzde oturmuş bir geri bildirim kültürü mevcut mu?

Örgütünüzde izleme değerlendirme faaliyetlerini yapacak ve raporlayacak yetkinlikte insan kaynağınız var mı?

GRAFİK 31 Örgütlerde geri bildirim kültürüne ve izleme değerlendirme alanında insan kaynağına sahip olma durumu

“Örgütünüzde -varsa- orta ya da uzun vadeli hedeflere ne kadar ulaştığınızı ölçmek için kullandığınız yöntemler nelerdir?” sorusuna 15 örgüt cevap vermiştir. Verilen cevapların yarısında daha önceden hazırlanmış bir stratejiye atıfta bulunulmuş, diğer yarısında ise örgütün yeni olması sebebiyle bu yöntemlerin henüz belirlenmediği aktarılmaktadır.

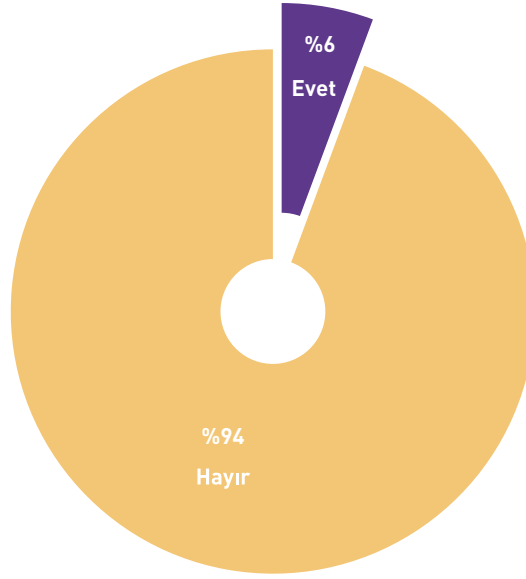
II.B.9. RISK YÖNETİMİ

“Örgütünüzün gelecek bir iki yıl içinde karşı karşıya kalacağı en büyük risk sizce nedir (politik, yasal, ekonomik ya da başka bir alanda olabilir)?” sorusuna 50 örgüt yanıt vermiştir. Örgütlerin çoğunluğu birden fazla kategoride risk saymışlardır. Verilen cevaplar üzerinden yapılan analiz örgütlerin %64’ünün **ekonomik riskleri**, %62’sinin **politik riskleri** ve %10’unun da **organizasyonel riskleri** (gençleri örgüt faaliyetlerine dahil etmek ile ilgili zorluklar, kadro sıkıntısı, örgüt içi motivasyonun düşmesi ve yerelde insan kaynağı yetersizliği vb.) en büyük riskler olarak gördüğünü ortaya koymuştur.

“Bu riske hazır olabilmek için kapasite gelişimi açısından ihtiyacınız nedir?” sorusuna 42 örgüt yanıt vermiştir. Verilen cevaplara göre, örgütlerin %57’si çözüm yolunu **kaynak geliştirme ve finansal sürdürülebilirlik alanında**, %21’si **insan kaynağı ve gönüllü örgütlenmesinde** ve %21’i **kapasite ve strateji geliştirme ve güçlenmede** gördüğünü ortaya koymuştur.

“Örgütünüzde afete karşı hazırladığınız bir planlamanız var mı?” sorusuna 53 örgütten yanıt gelmiştir. Bu örgütlerin **%94**’ü **“Hayır”** seçeneğini işaretlemiştir. **“Cevabınız evet ise bu planlamadan sorumlu bir kişi var mı?”** sorusuna ise **%77** oranında **“Hayır”** yanıtı gelmiştir.

Örgütünüzde afetlere karşı hazırladığınız bir planlamanız var mı?

GRAFİK 32 Örgütlerde afet planı bulunma durumu

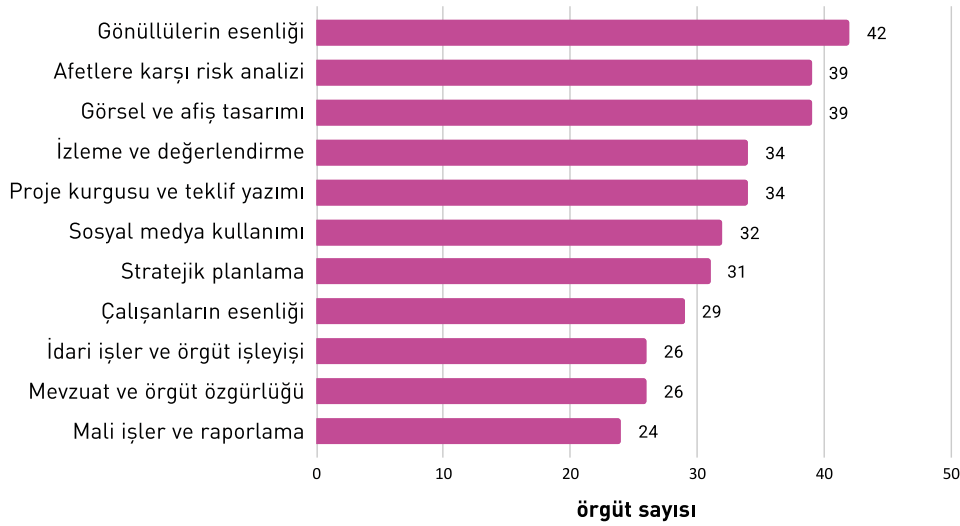
“Afet planınız var ise planlamanızın kapsamı ve içeriği nedir ve bu planı yeterli buluyor musunuz?” sorusuna 4 örgüt yanıt vermiştir. Bu örgütlerden biri, ilk yardım eğitimleri düzenlediklerini ancak mevcut planlarını yeterli bulmadıklarını ifade etmiştir. Bir başka örgüt, ihtiyaç stoğu yaptıklarını belirtmiştir. Diğer bir örgüt ise profesyonel arama kurtarma ekipleriyle eğitimler gerçekleştirdiklerini ve bu çalışmalarını kadınlara yönelik özel bir yaklaşımla genişletmeyi planladıklarını paylaşmıştır. Ayrıca, bu örgüt planını yalnızca kendi bünyesiyle sınırlı tutmak yerine daha geniş bir işbirliğiyle ortak çalışmalar gerçekleştirmeyi hedeflediğini de vurgulamıştır. Son olarak, bir örgüt ise **“Kendi depremlerimizi aşmaya çalıştığımız bir süreç içerisindeyiz.”** diyerek, içinde buldukları finansal zorlukların yıkıcılığına dikkat çekmiştir.

II.C KAPASİTE GELİŞTİRMEYE DAİR İHTİYAÇLAR GENEL ANALİZ VE SONUÇ

Bu çalışma kapsamında kadın örgütlerinin aşağıda sıralanan alanlardaki mevcut durumlarına ve kapasite geliştirme ihtiyaçlarına bakılmıştır:

1. **İnsan Kaynağı, Örgütsel Yapı, İşleyiş ve İdari İşler**
2. **Mali İşler**
3. **Stratejik Planlama**
4. **Fon/Kaynak Geliştirme**
5. **Dayanışma Ağları Oluşturma, Savunuculuk ve Kampanya Örgütlenme**
6. **Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (TCE) ve Hak Bilinci**
7. **İletişim ve Dijital Beceriler**
8. **İzleme ve Değerlendirme**
9. **Risk Yönetimi**

Bu alanların her biri için ayrıntılı sorular sorulmuştur. Çalışmanın son sorusu olarak da bu alanlardaki kapasite geliştirme ihtiyaçları bir liste olarak verilmiş ve katılımcılardan bu ihtiyaçları “çok ihtiyaç var”, “ihtiyaç var”, “emin değilim”, “ihtiyaç yok” ve “bu soru bizim için geçerli değil” seçenekleri üzerinden değerlendirmeleri istenmiştir. Bu ihtiyaçlar toplu olarak verilerek hangi ihtiyaçların diğerlerine göre daha çok öne çıktığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu soruya 55 örgüt cevap vermiştir, gelen yanıtlar bize örgütlerin kapasite geliştirme ihtiyaçlarını önem sırası açısından nasıl değerlendiklerini göstermektedir. **En çok sayıda örgüt tarafından “çok ihtiyaç var” veya “ihtiyaç var” şeklinde değerlendirilen seçenek “gönüllü emek verenlerin esenliğinin sağlanması için destek”** tir. Bunu, “afetlere karşı risk analizi yapma konusunda destek” ve “görsel ve afiş tasarımı için destek” seçenekleri izlemektedir. Kapasite geliştirme desteğine ihtiyaç olan alanların sıralaması GRAFİK 33’te verilmiştir.

*Örgütler bu soruya birden fazla seçeneği işaretleyerek cevap vermiştir.

GRAFİK 33 Örgütlerin kapasite geliştirme ihtiyacı duyduğu öncelikli alanlar

Örgütlerin kapasite geliştirme ihtiyaçları açısından **“gönüllü çalışanların esenliği”** nin en çok öne çıkan ihtiyaç olması bu çalışmadaki diğer sorulara verilen cevaplarla tutarlı görünmektedir. İnsan kaynağına dair sorulara verilen cevaplar örgütlerin **%77** sinde tam zamanlı çalışan bir kişi bile bulunmadığını göstermiştir. Buradan hareketle katılımcı örgütlerin büyük çoğunluğunun çalışmalarını **gönüllü sunulan insan emeğine dayalı** olarak yürüttüğü daha önceki bölümlerde ifade edilmiştir. Faaliyetlerini temel olarak gönüllü emeğine dayalı şekilde yürüten örgütler için, en önemli ihtiyacın gönüllü emeğinin sürdürülebilirliğini sağlayacak destekler olarak çıkması şaşırtıcı değildir. Ancak bu çalışmada ortaya çıkan sonuçlar arasından şu ilgi çekicidir: Örgütlere onları kısa vadede bekleyen en büyük riskler sorulduğunda, en kritik riskler olarak ekonomik riskler işaret edilmiş, bu risklere hazır olabilmek için kapasite geliştirme ihtiyacının en gerekli olduğu alan olarak ise **“fon/kaynak geliştirme ve finansal sürdürülebilirlik”** gösterilmiştir. Riske hazır olmak bağlamında sorulduğunda **“fon/kaynak geliştirme”** nin öne çıkan ihtiyaç olması, ancak herhangi bir bağlam verilmeden sorulduğunda bu ihtiyacın sıralamada ilk üçe bile girememesi örgütlerde geleneksel olarak herhangi bir fon kullanmadan, kendi öz kaynakları ile (finansal ve insan kaynağı olarak) varlıklarını sürdürmeye yönelik bir eğilimin olduğuna işaret etmektedir. Ayrıca, fon/kaynak geliştirme konusunda destek talep etmenin çeşitli sebeplerle örgütler için ifade edilmesi kolay olmayan bir ihtiyaç olduğu düşünülebilir. Bunun politik, yapısal ya da pratik bazı sebepleri olabilir. Ancak yine bu çalışmada **“Proje teklifi oluşturma ve proje raporlamaları konularında yapay zeka araçlarından nasıl faydalanabileceğinize dair bir kapasite desteği almak ister misiniz?”** sorusuna örgütlerin **%85**’inin **“Evet”** cevabını vermiş olması, bu konuda temel nedenin; bazı teknik beceriler ve kapasiteler konusundaki eksiklik olduğunu düşündürebilir.

Toplu değerlendirmede ikinci sırayı paylaşan kapasite geliştirme ihtiyaçları **“görsel ve afiş tasarımı”** ve **“afetlere karşı risk analizi”** başlıkları olmuştur. Görsel ve afiş tasarımı örgütlerin çevrimiçi platformlarda daha fazla varlık göstermek için kendilerini geliştirmek istedikleri bir alan olabilir. Çevrimiçi platformlarda ve sosyal medya platformlarında daha fazla varlık göstermenin ise örgütler tarafından hem faaliyetlerini daha etkili hale getirmenin hem de örgütlenmelerine daha fazla gönüllü çekmenin bir yolu olarak görüldüğü düşünülebilir. Bu sebeple kapasite geliştirme ihtiyaçları arasında bu alanın öne çıkmış olmasının çalışmanın diğer bulgularıyla tutarlılık içinde olduğu söylenebilir.

Görsel ve afiş tasarımı ile beraber en fazla sayıda örgüt tarafından ifade edilen ikinci önemli ihtiyaç "afetlere karşı risk analizi"dir. Bu çalışmaya katılan örgütlerin yaklaşık %40'ının Marmara Bölgesi'nden ve onların da büyük çoğunluğunun İstanbul'dan olduğu düşünülürse 2023 yılında yaşanan Kahramanmaraş Depremleri ve İstanbul'da beklenen deprem dolayısıyla afetlere hazırlık konusunun örgütlerin gündeminde tazeliğini koruduğu söylenebilir. **"Örgütünüzde afete karşı hazırladığınız bir planlamanız var mı?"** sorusuna verilen cevaplara göre örgütlerin %94'ünün bu konuda herhangi bir planı yoktur. Son yıllarda yaşanan doğal afetler düşünüldüğünde, zaten ekonomik ve politik riskler karşısında oldukça kırılgan hale gelen kadın örgütlerinin, afetlere hazır hale gelmeleri için desteklenmelerinin kritik bir öneme sahip olduğu düşünülmektedir.

www.kadinininsanhaklari.org

wwhr@wwhr.org